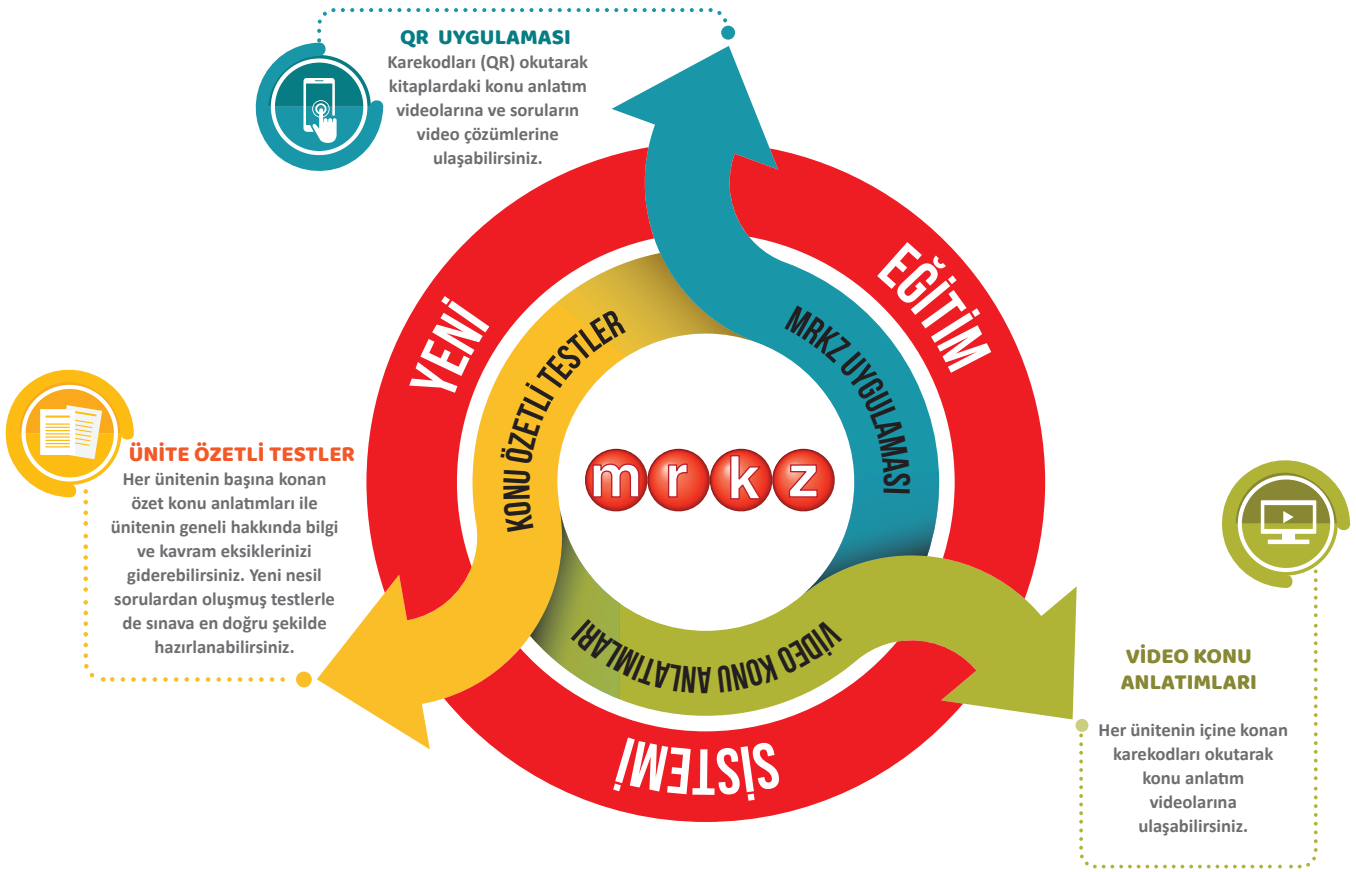

İDEALİNİZDEKİ ÜNİVERSİTE İÇİN PLANLANMIŞ EN İYİ YOL

Analitik Serisi Soru Bankaları, zorluk derecesine göre sıralanmış testlerden oluşmaktadır. Soruların % 15'si kolay, % 65'i orta, % 20'i zorluk derecesi yüksek sorulardan oluşmaktadır. Ünitelerdeki soru adetleri ve kazanım sayıları ÖSYM'nin soru yönelimleri ile TYT ve AYT'deki soru yoğunluğu esas alınarak belirlenmiştir. Sorular; bilgi, kavrama, uygulama ve analiz düzeylerinde hazırlanmıştır. Ünitelerin son testlerindeki soruların ayırt ediciliği yüksektir. Ünite ile ilgili akıl yürütme ve üst düzey düşünme becerilerini ölçen çoktan seçmeli ve etkinlik tarzı sorularla etkili ve kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesi amaçlanmıştır.

Bu kitabın tüm hakları yayınevine aittir.

Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik, fotokopi veya başka yollarla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz. Kitaba ait metinler, şemalar, tablolar ve sorular kaynak göstererek de olsa kullanılamaz. Kitabın hazırlanış yöntemi taklit edilemez.

GENEL YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Sedat ÇALIŞKAN

YAZARLAR

Dr. Bayram Ali ÖZFIRAT
Murat ÖZMEN
Anıl TOPÇU

DİZGİ - GRAFİK

Mümine TORUN

ISBN

978-605-7952-13-4

BASKI

ERTEM BASIM Ltd. Sti./ANKARA
Tel: (0312) 640 16 23 Faks: (0312) 640 16 24
Sertika No: 16031

İLETİŞİM

Ostim Mahallesi 1207. Sokak No: 3/C-D
Ostim / ANKARA
Tel: (0312) 395 13 36 - 386 00 26
Fax: (0312) 394 10 04

ÖN SÖZ

Merhaba Değerli Arkadaşlar,

Türkçe, zengin bir dil. Bir dilin zenginliği hem sözcük hazinesine hem de anlam hazinesine bağlıdır. Dilimiz hem sözcük sayısı hem de sözcüklerin, cümlelerin ve paragrafların ifade ettiği anlam bakımından son derece zengindir. Uçsuz bucaksız bir denizdir.

Türkçede sözcükler kullanıldığı yere göre anlam kazanır. Bu anlamlı sözcükler cümleleri, cümleler de paragrafları meydana getirir. Türkçenin o sonsuz anlam zenginliğini kavrayabilmeniz için sözcükten başlayarak paragrafa kadar giden anlam zenginliğini kavramanız gerekir. Dildeki sözcüklerin paragrafa kadar giden anlam serüvenine aşina olmanız gerekir. Bu anlam serüveni TYT, AYT, DGS, KPSS ve ALES gibi sınavlara giren öğrencilerin karşısına soru olarak çıkmaktadır. Hem sözcük hem cümle hem de paragraf düzeyinde...

Türkçenin sahip olduğu bu anlam zenginliği sınavları hâliyle zorlaştırmakta ve sizlerin sınavlara daha sıkı hazırlanmanızı zorunlu kılmaktadır. "Her Türk, Türkçeyi bilmez." savının gerçekliği bu durumu ister istemez ortaya çıkarıyor. Ne yazık ki dilimizi çok iyi bilmediğimiz bir gerçek. Bu gerçeği kabul ettikten sonra yapmanız gereken Türkçeyi çok iyi öğrenmek ve sınavlarda başarılı olmaktır. Günümüz sınav sistemlerinde, Türkçeden dişe dokunur bir başarılı elde etmeden sınav kazanmak olasılık dışı.

Elinizdeki kitap sizleri TYT, AYT, KPSS, DGS ve ALES sınavlarına en güzel şekilde hazırlamak için oluşturuldu. Türkçenin anlam zenginliği bölümler hâlinde testlere sığdırılmaya çalışıldı. Sınavlar baz alınarak örnek testler hazırlandı. Kitapta sözcük, cümle ve paragraf düzeyinde anlam sorularına yer verildi. Türkçenin anlam gücü ile ilgili olduğu için anlatım bozukluğu konusu da kitapta son bölümde yerini aldı. Bunun yanında her konuda ÖSYM ve ALES sorularına da yer verildi. Bu sorular, gireceğiniz sınavlarda ne tür sorularla karşılaşacağınızı gösterecek en iyi yol rehberidir.

Ayrıca kitabın girişinde paragraf sorularının çözümü ile ilgili, yararlı olacağını düşündüğümüz, kısa bilgiler de paylaşıldı.

Kitabın ana omurgasını oluşturan bölüm paragraftır. Gireceğiniz sınavlarda da asıl bölümleri paragraf oluşturacaktır. Bu yüzden paragraftan ne kadar çok soru çözerseniz o kadar iyi olacaktır kuşkusuz. Soru çözdükçe ÖSYM ve ALES sorularındaki mantığı kavrayacaksınız ve bu, size avantaj sağlayacaktır. Paragraf soruları, kendi cevabını içinde barındıran, doğru yapılabilmek olasılığı en yüksek soru tipidir aynı zamanda. Bunu kavrayabilmeniz de paragraftan çok soru çözmenize bağlı. Elbette soruları dikkatli okuyup cevabı bulabilmenize de...

Kitabımız ile ilgili tüm soru ve önerilerinizi "info@mrkz.com.tr" adresi ile "MRKZ Merkez Yayınları" facebook, "@merkezyayincilik" instagram sayfalarından bize doğrudan iletebilirsiniz.

Sözün kısası anlam bilgisi konularını bu kitapla kolayca halledebileceğinize eminiz. Siz de kendinize inanın yeter.

Gireceğiniz her sınavda üstün başarılar dileriz.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	3
İÇİNDEKİLER	4
PARAGRAF GENEL BİLGİLER	5

1. ÜNİTE - SÖZCÜKTE ANLAM

TESTLER	7
ÖSYM Çıkmış Sorular	27
ALES Çıkmış Sorular	29

2. ÜNİTE - CÜMLEDE ANLAM

<i>Cümlede Öne Çıkan Kavram ve Duygular</i>	
TESTLER	31
ÖSYM ve ALES Çıkmış Sorular	35
<i>Cümle Yorumlama</i>	
TESTLER	37
ÖSYM Çıkmış Sorular	47
ALES Çıkmış Sorular	49

3. ÜNİTE - CÜMLE YAPISI

<i>Cümle Tamamlama</i>	
TESTLER	51
<i>Cümle Oluşturma</i>	
TESTLER	54
ÖSYM Çıkmış Sorular	56
ALES Çıkmış Sorular	58

4. ÜNİTE - PARAGRAFTA ANLAM

<i>Başlık-Konu-Ana Düşünce</i>	
TESTLER	63
ÖSYM Çıkmış Sorular	89
ALES Çıkmış Sorular	93
<i>Yardımcı Düşünce</i>	
TESTLER	111
ÖSYM Çıkmış Sorular	139
ALES Çıkmış Sorular	144

5. ÜNİTE - PARAGRAFTA YAPI

Paragraf Tamamlama

TESTLER	157
ÖSYM Çıkmış Sorular	171
ALES Çıkmış Sorular	175

Parçayı İki Paragrafa Bölme

TESTLER	179
ÖSYM Çıkmış Sorular	183
ALES Çıkmış Sorular	186

Düşüncenin Akışını Bozan Cümle

TESTLER	188
ÖSYM Çıkmış Sorular	196
ALES Çıkmış Sorular	199

Paragrafta Cümlelerin Yerini Değiştirme

TESTLER	209
ALES Çıkmış Sorular	213

Paragraf Oluşturma

TESTLER	221
ÖSYM Çıkmış Sorular	225
ALES Çıkmış Sorular	227

Paragrafta Çoklu Sorular

TESTLER	231
ÖSYM Çıkmış Sorular	233
ALES Çıkmış Sorular	234

6. ÜNİTE - PARAGRAFTA ANLATIM BİÇİMLERİ ve

DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

TESTLER	271
ÖSYM Çıkmış Sorular	277
ALES Çıkmış Sorular	281

CEVAP ANAHTARI	283
-----------------------------	------------

PARAGRAF GENEL BİLGİLER

PARAGRAFİN ŞİFRELERİ

Paragraf soruları diğer tüm sorularda olduğu gibi kendine özgü tekniklerle çözülmelidir.

- Önce soru cümlesini okuyun.
- Soru cümlesindeki olumsuz ifadelerle dikkat edin.
- Paragrafı kendi zihninizde özetleyerek okuyun.
- Soruyu paragrafa göre çözün.
- Soruyu kişisel düşüncelerinizden sıyrarak çözün.
- Paragrafın ilk ve son cümleleri paragraf hakkında ipuçları vereceğinden bu cümleleri dikkatle okuyun.
- **"Özetlersek, kısacası, ilginçtir ki"** gibi ifadelerle kadarki bölümleri atlayarak kalan kısma bakın.
- **"Bilhassa, demek istiyorum ki"** gibi ifadeler dikkat çeken noktaları vurgular.
- **"Hem, ve, daha"** gibi ifadeler anlatımın anlamca aynı akışta olacağına işaret eder.
- **"Özetlersek, kısacası"** gibi ifadeler düşüncede sona gelindiğinin habercisidir.
- **"Buna rağmen, ancak, yalnız"** gibi sözler kendisinden önceki ifadeleri geçersiz kılan sözlerdir.
- **"Ne?, Kim?"** soruları konuyu bulmaya yarayan sorulardır.

ANA FİKRİ BULMANIN PÜF NOKTALARI

Ana fikir, yazarın parçayı yazma amacıdır.

Kendinize "Yazar, bu parçayı hangi amaçla yazdı?" sorusunu sormalısınız.

Parçayı Özetleme

Ana fikir, paragrafın tek cümleyle özetlenmiş biçimidir. Paragrafı tek cümleyle özetlemek isterseniz hangi cümleyi yazacağınızı düşünün.

Ana Fikrin Yeri

Ana fikir, paragrafın başında, sonunda ya da ortasında olabileceği gibi geneline de sindirilmiş olabilir.

Ana Fikrin Geldiğini Bildiren İfadeler

"Kanımca, bana göre, bence, yani, böylece" gibi sözler paragrafın ana düşüncesinin verildiği cümlelerde yer alır.

Bakış Açısı

Parçanın bütününde sanatçının takındığı tavır ile ana fikir birliktelik gerektirmektedir. Yazar olumlu, olumsuz veya tarafsız olabilir. Ana fikir de aynı doğrultuda olacaktır.

Sözcükte Anlam

Cümlede Anlam

Anlatım Biçimleri /
Düşünceyi Geliştirme
Yolları

Paragrafın Anlam ve
Yapı Yönü

PARAGRAF SORULARININ ÇÖZÜMÜNDE BAZI YÖNTEMLER

- Paragrafın giriş cümlesi aşağıdaki bağlayıcı sözlerle başlamaz.

İse	Hâlbuki	Bir bakıma	Bunu
Bunun	Özetle	Oysa	Mademki
Zaten	Bunda	Ama	Kısacası
Bir de	Çünkü	Bu görüşüne	Bundan
Öyle görünüyor ki		Böyle yaklaşırsak	

Bu tür sorularda parçayı ikiye böldüğümüzde ikinci paragrafın ilk cümlesinin de paragrafın ilk cümlesi olma özelliklerini taşıması beklenir.

Paragrafta akışı bozan cümlelerin iki temel özelliği vardır:

- Konuyu değiştirmesi
 - Konu olarak tek başına kalmasıdır.
- ◆ **Paragrafta yer değiştirmesi gereken cümleler bulunurken bağlayıcı öğelere, olay anlatılıyorsa kronolojiye dikkat edilmelidir.**
- ◆ **Bir paragrafın hangi soruya karşılık olduğunu bulmaya yönelik sorularda parçanın ilk cümlesine dikkat etmeliyiz.**
- Sonraki cümleler de bize yardımcı olacaktır. Parçanın konusunu anlamak soruyu çözmekte yardımcı olacaktır.
- ◆ **Paragrafa cümle yerleştirme sorularında soru köklerindeki ayrıntılara öncelikle dikkat etmeliyiz:**
- Numaralanmış cümlelerin hangisinden SONRA
 - Numaralanmış cümlelerin hangisinden ÖNCE
 - Numaralanmış yerlerin HANGİSİNE
- ◆ **Paragraftaki boşluklara cümle yerleştirirken paragrafın düşünce akışını takip etmeliyiz.**
- Yazar, paragrafı oluşturan cümlelerin arasında kopukluk olsun istemez. Bu cümleler, bir zinciri oluşturan halkalar gibi belli bir gelişim çerçevesinde devam eder.

- ◆ **Paragrafın sonuna getirilecek cümle aranırken parçanın sonundaki cümleye dikkatle bakmalıyız.**

Cümlelerin nasıl tamamlanacağına ilişkin ipucunu bu son cümleden çıkarabiliriz.

- ◆ **Cümle sıralama sorularında cümleyi oluşturmaya son sözcükten başlarken paragraf oluşturmada paragrafı ilk cümleden başlayarak oluşturmalıyız.**

Paragrafın ilk cümlesinde bağlayıcı ögenin olmamasına dikkat etmeliyiz. Numaralı cümlelerden ilk cümleyi belirledikten sonra olay paragraflarında zaman, fikir paragraflarında mantık akışına dikkat edip anlamsal ve yapısal kuruluşu sağlamalıyız.

- ◆ **Tamamen dağıtılmış bir paragraf olarak verilen ve "Hangisi baştan ikinci/ üçüncü/ dördüncü olur?" şeklinde sorulan sorular, paragraf tamamen dizildikten sonra çözülebilir. Dolayısıyla paragraf oluşturmada cümlelerin sırasını belirleme ile paragraf oluşturma soruları aynı teknikle çözülen sorulardır. İkisinin arasındaki fark sorunun soruluş şeklidir.**

- ◆ **Konunun belirlenmesi ana düşüncenin belirlenmesi için ilk aşamadır.**

- Konu, "Paragrafta ne anlatılıyor?" sorusunun cevabıdır.
- Konu, genellikle paragrafın ilk cümlesinde yer alır.
- Anahtar kelimeler konu için en önemli ipuçlarıdır.
- Konu parçayı tam olarak kapsayan bir ifadedir.

- ◆ **Paragrafın başlığı paragrafın konusunu en uygun biçimde yansıtmalıdır.**

Başlık, paragrafın özünü yansıtabilmeli, ana düşüncüyü sezdirebilmelidir. Başlığı okuduğumuz zaman, yazıda nelerden söz edileceğini aşağı yukarı kestirebilmeliyiz. Bir paragrafın başlığı konu ve ana düşünceyle doğrudan ilgilidir. Başlık, konu ve ana düşüncenin bir çeşit özetidir. Başlık paragrafın tamamını kapsar. Paragrafın başlığını bulurken paragraf okunduktan sonra ilk ve son cümle tekrar okunmalıdır. Bu cümleler genellikle konuyu ve ana düşüncüyü verir. Başlık ana düşünceyle özellikle de konuyla ilgilidir.

1. Günlük konuşmalarımızda, insana özgü birçok durumu “kafa” sözcüğüyle kurulan sözsel bağdaştırmalarla anlatırız. Söz gelimi, bir konu üzerinde inceleme yapmadan, rastgele söylenmiş sözler için kafadan atmak; anlayışları, tutum ve gidiş-leri birbirine uygun arkadaşlardan her biri için kafa dengi; düşüncesine, isteğine uygun olmayan duruma canı sıkılmak, kızmak için kafası şişmek; zihni yorulduğu için düşünemez durumda olmayı kafası durmak; delilik belirtisini ifade etmek için de kafayı üşütmek deyimini kullanırız.

Bu parçadaki altı çizili deyimlerden hangisinin kendisinden önce verilen açıklaması yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Bir eleştiri yapılırken yazara karşı duyulan ancak entelektüel ve edebî açıdan hiçbir değeri olmayan duygulardan arınmak gerekmektedir. Çünkü söz konusu olan, eserdir. Dolayısıyla yazarın kendisinden ne kadar kurtulabilirsek o kadar iyi bir eleştiri yapabiliriz. Ama çok satan ve tanınan yazarlar için böyle saf bir eleştiri yapmak çok zordur. Onlar kendilerini o kadar ortaya koymaktadırlar ki eser, yazarın gölgesinde kalmaktadır.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarın, eserleriyle adını pek duyuramaması
B) Yazarın, eseriyle üstün bir düzeye yükselmesi
C) Bir eserin, onu yazanın ününü daha da artırması
D) Yazarın, kendinden çok eseriyle tanınmak istemesi
E) Yazarın ününün eserinin tanınırlığından daha çok olması

3. Biliyor olmak, bazılarında “Ben farklıyım.” duygusunu uyandırıyor. “Ben farklıyım”, “Ben üstünüm”e götürüyor onu. Şiştirilmiş benlikle “Demek ki akıllıyım, demek ki diğerlerinden üstünüm.” noktasına geliyor ve kendini giderek bulunmaz Hint kumaşı sanıyor.

Bu parçada geçen “kendini bulunmaz Hint kumaşı sanmak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendine aşırı ölçüde güvenmek
B) Çevresindeki herkesi küçümsemek
C) Gerçek değerinin farkında olmamak
D) Kendisini değer açısından biricik sanmak
E) Yaptığı işlerde ölçüyü kaçırmak, aşırı gitmek

4. Şair, insani olanın titreşimlerini sezdirirken geleneksel değerlerden de yararlanıyor. Sesini geleneğin güvenli kollarında buluyor. Şiirinde daha önce duyduğumuz bir çığlının yankılarını duymamak olası değil. Yaslandığı asırlık çınara kendi sesini katarak şiirini söylüyor.

Bu parçada geçen “yaslandığı asırlık çınara kendi sesini katmak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirde denenmemiş olanı denemek
B) Eski şiir anlayışını olduğu gibi sürdürmek
C) Şiirde eskiyle yeninin bileşimini sağlamak
D) Geçmiş şiir birikiminden yararlanıp özgünlüğe ulaşmak
E) Şiir yazarken usta şairlerin önerilerini dikkate almak

5. Refik Durbaş’ın penceresinden şiirimize, çağdaş şiirimizde başka şairlerde rastlanmayan pek çok konunun, kişinin serüvenin girdiği bir gerçek. Şairin görevi başka nedir ki? Görülmeyeni görünür, duyulmayı duyulur kılmak. Bunu başa-rabilen şairler, adlarını şiirlerinin altına yazabilir.

Bu parçada geçen “adlarını şiirlerinin altına yazabilmek” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirsel başarısını giderek geliştirmek
B) Yazdıklarıyla kendini tekrar etmek
C) İyi bir şair olduğunu kanıtlamak
D) Şiir okurunun beğenisini hesaba katmak
E) Şiiri övünme aracı olarak görmemek

6. “Kıyıcıyı kaybetmeyi göze alacak ki insan, yeni denizler keşfedilsin.” **görüşünü savunan bir kişinin aşağıdaki cümlelerden hangisini söylemesi beklenemez?**

- A) İnsan, hayattaki her türlü zorluğu göze alabilmelidir.
B) Riske girmek, insanlara çok daha pahalıya mal olabilir.
C) Başarıyı elde etmek isteyen kişi, kaybetmekten yılmamalıdır.
D) Amacımıza ulaşmak istiyorsak bazı fedakârlıklardan kaçınmamalıyız.
E) Karşımıza zorluklar çıkacak ki bu zorlukları aşabilmeyi öğrenip başarıya kavuşalım.

7. Gençlik dönemimi dolu dolu yaşadım. Özellikle de üniversite yılları, hayatı öğrenmemde bana çok yardımcı oldu. Kısacası ben, hayatı kitap sayfalarından değil de yaşayarak öğrenmeyi tercih edenlerdenim.

Bu parçada geçen “hayatı kitap sayfalarından değil de yaşayarak öğrenmek” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdaki-lerden hangisinde vardır?

- A) Öğrenciliğim sırasında maddi sıkıntılar yüzünden çalışmak zorunda kaldım.
B) Bugünkü durumumu, eğitim hayatımda derslere düzenli bir biçimde çalışmama borçluyum.
C) Okumanın başka hayatları görmek olduğuna ama hayat tecrübesinin deneyimlenerek elde edildiğine inanırım.
D) Hayatıma özellikle de gençlik yıllarıma ait anlatmaya değer birçok anım var.
E) Zaman öyle çabuk geçmişti ki har vurup harman savurduğu günlerin acısını şimdi çok derinden yaşıyordum.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir varlığın karşıt durumları bir arada verilmiştir?**

- A) Öğretmenin yüzündeki yumuşak ifade, konuşan öğrenciler yüzünden birden sertleşti.
B) Sabaha karşı yola çıktıklarına göre bir iki saate kadar burada olurlar.
C) İri cüssesine rağmen çok sakın, bir o kadar da nazik bi-riydi.
D) Yılların verdiği yorgunluk, yaşlı adamın yüzünden belli oluyordu.
E) Televizyonlardaki bazı diziler yüzünden çocukların şiddete eğilimi her geçen gün artıyor.

9. “Dağın sırtına varmıştık ki bir arkadaşımız düşerek ayağını kırdı.” **cümlesindeki altı çizili sözcükte görülen anlam olayı aşağıdaki cümlelerin hangisinde yoktur?**

- A) Kitap yaprakları arasında gezinmeyi çocukluğumdan beri çok seviyorum.
B) Geçen gün Ankara'ya gitmek üzere bindiğim uçağın kabininde bir arıza çıkmış.
C) Mağaranın ağzına geldiğimizde içeriden gelen sesler yüzünden mağaraya girmekten vazgeçtik.
D) Paramı çantanın gözüne atmıştım ama şimdi bulamıyorum.
E) Dün akşam, arkadaşlarımla günün yorgunluğunu atmak için sahile inmiştik.

10. Deyimler belli bir durumu, olayı ifade edebilmek için kullandığımız söz gruplarıdır. Örneğin; sakın görünmekle birlikte karşıdakini gizliden gizliye korkutmak “aba altından değnek göstermek”,

I
gizli saklı bir şeyi herkese duyurmak “açığını bulmak”, birini
II
gereksiz yere konuşup meşgul etmek “lafa tutmak”, kötü bir
III
duruma düşmek “hapı yutmak”, bezdirecek kadar üste düşmek
IV
“yakasını bırakmamak” deyiimiyle ifade edilir.
V

Bu parçadaki altı çizili deyimlerden hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

1. Sözcükleri mat edemiyorum. Dediklerini anlıyorum, tadına varıyorum, bütün özelliklerini biliyorum onların ama onları dilediğim gibi kullanamıyorum. Her birinin birçok ayrıntılı anlamı var. Bir sözcüğü öbürünün yanına öyle getireceksin ki okuyucunun yüreğindeki tel titreyecek.

Bu parçada geçen “okuyucunun yüreğindeki teli titretmek” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okuyucunun duygusal açıdan etkilenmesi
- B) Okurun düşünsel yönden değişime uğraması
- C) Okuyucunun algılama gücünde gelişme olması
- D) Okuyucunun merakının kamçılanması
- E) Kimi olayların okur ruhunda üzüntü yaratması

2. Bana öyle geliyor ki bizim şiirimiz toplumcu dokusunu kaybetmeye başladı. Şiirler hayattan ve sözcüklerin yalın anlamlarından uzak bir yapaylıkla örülmeye başladı. Bence bu da yazdığı şiirden daha önde durma telaşı gösteren kişilerin şairliğe soyunmasından kaynaklandı.

Bu parçadaki altı çizili sözle, sözü edilen şairlerin hangi özelliği anlatılmak istenmiştir?

- A) Adını duyurma kaygısına düşme
- B) Eleştirileri göz ardı etme
- C) Yaptığı işi önemseme
- D) Şiirleriyle adından söz ettirme
- E) Düşüncelerini aktarmada şiiri araç olarak görme

3. Zamansız yaşadığın günler sona erdi, artık bir işin var.

Bu cümledeki “zamansız yaşamak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zamanını değerli işler yaparak geçirmek
- B) Dakikalarını dolu dolu yaşamak
- C) Vakti kullanırken özgür davranmak
- D) Normal yaşamın dışında hareket etmek
- E) Eğlenceli zaman geçirmek

4. Dilin çilesini çekmeyen, acısıyla yanmayan bir kimse yazarlığa hiç heves etmesin. Sevmeyen, görmeyen, tatmayan, duymayan bir kimsenin söz dağarcığı da yoksul kalır.

Bu parçada geçen “söz dağarcığı yoksul kalmak” sözüyle anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlatımında bir kuruluk, tekdüzelik görülmek
- B) Sözcük seçimine gerekli özeni göstermemek
- C) Söz varlığı yönünden yetersiz olmak
- D) Anlatımda akıcılığı yakalayamamak
- E) Dildeki gelişmenin gerisinde kalmak

5. Her sanatçı, hayatının bir döneminde, kendi avucundan içtiği suyun tadına varana kadar başka sanatçıların avucundan bir yudum da olsa su içmiştir.

Bu cümlede geçen “kendi avucundan içtiği suyun tadına varmak” sözüyle sanatçılara ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Eserlerinde derinliği yakalayabilmek
- B) Ortalama bir üslup oluşturmak
- C) Başka sanatçılara örnek olabilmek
- D) Farklı düşüncelerden yararlanmak
- E) Kendi sanat çizgisini yakalamak

6. Kırsal kesimde yaşayan insanın gerçekliğini köyden kente göç olgusu içinde başarılı bir öyküleme tekniğiyle veren yazar, halkın içinde yaşar ama kendi gibi yaşar.

Bu parçadaki altı çizili sözde yazarla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halkın sorunlarına karşı oldukça duyarlı olduğu
- B) Halktan kopuk olmayı halka saygısızlık saydığı
- C) Kendisini halktan biri olarak gördüğü
- D) Halka rağmen kendine özgü çizgisini sürdürdüğü
- E) Farklılığını korurken toplumdan da kopmadığı

7. Bugüne değin yaşam-sanat bileşkesi konusunda sayısız düşünce ileri sürülmüştür. Kalın çizgileriyle sorun, ipliği “yaşam” olan bir ustanın ortaya çıkardığı kumaşın insanları sarıp sarmalayamaması noktasında düğümlenmektedir. Bu noktada en çarpıcı olan; ritim, melodi ve armoniyi yakalayarak “insanlık şarkısı”nı dile getirebilmektir.

Bu parçadaki altı çizili sözle sanatla ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşam gerçeklerini olduğu gibi yansıtmak
- B) Yaşanmışlıkları okuru etkileyecek şekilde sunmak
- C) İnsanların sorunlarını başarıyla ortaya koymak
- D) İnsanın faydasına olanı öne çıkarmak
- E) Yaşananları okurların beğenisine sunmak

8. Şiir bir büyüdür, insanı alıp uzaklara götüren, saran bir büyü. Yeni anlamlara bürünen sözcüklerle kurulmuş bir dünyadır. Duyarlı olan her insan, şiir nehrinde yıkanır, yaşamın anlamına varmaya çalışır. Bu durum, bir bakıma şiiri yaşamaktır.

Bu parçada geçen “şiiri yaşamak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiiri geçim kapısı olarak görmek
- B) Şiirin gerçeklerinden korkmamak
- C) Şiirin tadını duyumsamak
- D) Okuma evrenini şiirle sınırlandırmak
- E) Sevdiği şiirleri çevresindekilerle paylaşmak

9. Türkçemiz deyimler açısından zengin bir dildir. Günlük hayatta duygularımızı daha çok deyimlerle ifade etme yoluna gideriz. Çok şaşırınca küçük dilimizi yutarız, çok sevindik mi eteklerimiz zil çalar,

I II
ağlarsak iki gözümüz iki çeşmedir, üzülürsek ciğerimiz yanar.

III IV
Bir şeyi ister, ona arzu duyarsak canımız burnumuzdan gelir.

V

Yukarıdaki numaralanmış deyimlerden hangisi anlamına uygun kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. “Baş” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir deyim içinde kullanılmamıştır?

- A) Başını çevirdi, yüzünden düşen bin parçaydı.
- B) Komşular, çocuklarını geçen hafta baş göz ettiler.
- C) İşler öylesine yoğun ki başımızı kaldıramıyoruz.
- D) Bizim insanımız, konuşunu baş üstünde tutar.
- E) Bu günler de geçer, sen başını dik tut!

11. Konuşma, insan ilişkilerinin en önemli aracıdır. Güzel konuşan kişi, çevresini etkiler, kendini beğendirir, sevdirebilir. Kişilerin iç evrenine uzanan köprü kurma konusunda başarılı olur.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konuştuğu kişiye istediğini yaptırabilme
- B) İnsanları istediği yöne yöneltme
- C) Gizemli bir güçle karşısındakine egemen olma
- D) Karşısındakile duygusal ve düşünsel açıdan iletişim sağlama
- E) İnsanları daha duyarlı davranmaları konusunda etkileme

1. Bir sanatçı, ne kadar özgün eserler ortaya koyarsa koysun, ancak toprağının kokusunu yansıtarak yüzyıllara ulaşabilir.

Bu parçada geçen, “toprağının kokusunu yansıtmak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Özgür düşünebilmek
- B) Kendi sesini, tarzını oluşturabilmek
- C) Toplumsal sorunlara çözüm önerileri sunmak
- D) Yetiştirdiği coğrafyanın değerlerini yansıtmak
- E) Ülke sınırlarını aşan bir üne kavuşmak

2. Roman yazmak biraz da dilin sesini aramaktır. Yazmanın sürekliliğini sağlayan, yaratıcılığın önünü açan da o sestir. Bir avcı gibi bunun peşine takılıp gidersiniz. Bir mühendis gibi planlar, krokiler yapıp romanı kurabilirsiniz. Ama o ses, o tını yoksa yazamazsınız. Dilin büyüğü de oradadır.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok boyutlu düşünmek
- B) Dili kurallarına uygun kullanmak
- C) Denenmemiş olanı ortaya koymak
- D) Yabancı sözcüklerden uzak durmak
- E) Dilin ahengini yakalamaya çalışmak

3. Sanata her başlayan, en tepedeki dalda görünen meyveye uzatır elini. Ona uzanamayabilir; yine de bu böyledir. O hâlde kimseyi aldatmayalım, en başta da kendimizi. Ben en iyisini yapmaya çalıştım ama elimden gelen buydu, demek de bir erdemdir. Bu erdemi yakalayıp daha çok çalışmak gerekir. Sanatta başarıya oturduğumuz yerden ulaşamayız. Her alanda olduğu gibi sanatta da ---- diye bir şey yoktur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sözlerden hangisi getirilmelidir?

- A) karınca kararınca
- B) al gülüm, ver gülüm
- C) azıcık aşım, ağırsız başım
- D) armut piş, ağzıma düş
- E) anadan sıksa, ne yapsın muska

4. Yazar, romana her sözcük girer, düşüncesiyle ekonomi tasasından uzak kalmış.

Bu cümledeki altı çizili söz yerine, aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümlelerin anlamı değişmez?

- A) çeşitlilik sağlamak istemiş.
- B) dil zenginliği yaratmaya çalışmış.
- C) alışıldık tutumunu devam ettirmiş.
- D) dilin bütün imkânlarından yararlanmaya çalışmış.
- E) seçici davranmayıp gereksiz sözcükler kullanmış.

5. Onu diğer yazarlardan ayıran en önemli özellik, kitaplarındaki bitmez tükenmez neşedir. O, Prag'ın büyüleyici yanını somutlaştırırken mizahla duygusallığı bir araya getirir. Ne var ki yeterince tanınmamıştır. Edebiyat dünyasının vefasız yüzüyle en çok karşılaşan yazarlardan biri odur belki de.

Bu parçada geçen “edebiyat dünyasının vefasız yüzüyle karşılaşma” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazın dünyasının, hak ettiği ilgiyi göstermemesi
- B) Okurların anlayacağı bir dille yazmadığı için başarı sağlamaması
- C) Aynı dönemde yazan yazarlarca dışlanması
- D) Eleştirmenlerin yanlış tutumundan etkilenmesi
- E) Yazma alanındaki yenilikleri benimsemeyişinin sıkıntılarına çekmesi

6. Günümüz sanatçıların öykülerine bakıyorum da beni yazma düellosuna davet eden bir öykü göremiyorum. Böyle bir durumda yazıp da kendimle mi düello edeceğim?

Yazarın, bu parçadaki altı çizili söze göre istediği öykü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazma hırsını törpüleyecek bir öykü
- B) Kişiyi toplumsal konuları işlemeye sevk edecek bir öykü
- C) Klasik konulara alıp götürecek bir öykü
- D) Yazma isteği doğuracak nitelikte bir öykü
- E) Geçmişe özlem duygusu yaratacak bir öykü

Sözcükte Anlam

7. Türk sinemasında şu sıralar gerçekten nitelikli yerli filmler gösteriliyor. İnsan bazen bunların hangisini izleyeceğini bilemiyor. Eleştirmenlerin yıldızlarına bakıp bir tercihte bulunuyorsanız, eh bir bakıma sorun yok, denebilir; çizilmiş bir yoldan yürümek size kalmış.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Sıra dışı bir izleyici olmak
- B) Özgür bir tercihte bulunmak
- C) Yönlendirmeler doğrultusunda hareket etmek
- D) Yapılan eleştirilere katılmak
- E) Söylenenlerin etkisinden uzak kalmak

8. Yazarın bu eseri, öykücülüğümüzün soluğunu genişleten nitelikler taşıyor. Eser için yazarın öykü haritasındaki yeni bir açılım da diyebiliriz. Eser, insanın tabiatla, toplumla mücadelesini konu alan öykülerden oluşuyor. Bu öykülerde yazar, yırtıcı olayları şiirsel bir anlatımla yumuşatıyor. Bu konuda oldukça başarılı.

Bu parçada geçen “yırtıcı olayları şiirsel bir anlatımla yumuşatmak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olayların anlatımında şiirden yararlanmak
- B) Etkileyici sorunları coşkulu bir biçimde dile getirmek
- C) Ortaya çıkan kimi olayları şiir havasında anlatmak
- D) Sarsıcı durumların etkisini hoş bir üslupla hafifletmek
- E) İlgili çekici konuların anlatımında kaba bir anlatımdan kaçınmak

9. Soyut kavramların anlatımında kimi kez somut sözcüklerden yararlanılır.

Aşağıdakilerden hangisinde bu açıklamanın örneği vardır?

- A) Topladığı çiçeklerden bir demet yapıp bize uzattı.
- B) Sinemaya olan tutkumu kelimelerle anlatamam sana.
- C) Bahçedeki ağaçlar yapraklarını birer ikişer dökmeye başladı.
- D) Bir süre sonra o olayla ilgili kafamdaki düğüm çözüldü.
- E) Düşüncelerime ters düşen böyle bir harekete elbette katılamazdım.

10. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde mecazlı bir anlatım yoktur?

- A) Kara gün kararıp kalmaz.
- B) Ayağını yorganına göre uzat.
- C) Dostun attığı taş baş yarmaz.
- D) Kurt kocayınca köpeğin maskarası olur.
- E) Kusursuz dost arayan dostsuz kalır.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde insana ait bir özellik doğaya aktarılmıştır?

- A) Bulanık bataklıklar yaz aylarında fıkır fıkır kaynar.
- B) Kıyıları çürümüş saz, ot, ağaç kokar.
- C) Üstleri ağır kokulu mersin ağaçlarıyla kaplı mağrur tepelerde hafif bir rüzgâr eser.
- D) Bu kırlara gelince rengârenk çiçeklerin kokularıyla mest olursunuz.
- E) Akşam yaklaşırken güneşin son ışıkları her şeyi kırmızı bir renge boyar.

12. Aşağıdaki dizelerin hangilerinde sözcüklerin sesteşliğinden kaynaklanan bir sanatlı anlatım söz konusu değildir?

- A) Kalbimde bir yara var
Mektubum git yâra var
- B) Beyaz giyme söz olur
Siyah giyme toz olur
- C) Varsa hünerin var her yerde yerin
Yoksa hünerin yok bir yerde yerin
- D) Geçmesin günümüz sevgilim yasla
O güzel başını göğsüme yasla
- E) Kuleden, ses geliyor kuleden
O kaş, o göz değil mi beni sana kul eden

1. İnsanımız günlük konuşmalarında, insana özgü birçok durumu, “göz” sözcüğüyle kurduğu sözsel bağdaştırmalarla dile getirmiştir. Söz gelimi, iş yoğunluğunu anlatan bir durumu göz açamamak, kötü bir şeyi iyi gibi göstererek aldatmayı I
göz boyamak, gördüklerinin doğru olduğunu kabul edeme- II
yecek kadar şaşırması gözlerine inanmamak, tanır gibi III
olmayı gözü ısırmak, kusurları hoşgörüle karşılamayı da IV
gözü hiçbir şeyi görmemek deyimleriyle karşılamıştır. V

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin, kendinden önce verilen açıklaması yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Günümüz Türk tiyatrosu, 19. yüzyılın ortalarından başlayarak Batı tiyatrosu doğrultusunda gelişmektedir. Bu süre içinde tiyatromuz, bir yandan dünya tiyatrosunu yakından izleyip yeni oluşumları seyircisine iletmeye çalışırken bir yandan da kendi toplumsal gerçeğini ortaya koyma çabası içindedir.

Bu parçadaki altı çizili sözle Türk tiyatrosuna yönelik olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eski ile yeni arasında köprü görevi üstlendiği
B) Türk halkının yaşamını yansıttığı
C) İzlenecek yolu gösterdiği
D) Geçmişe yeni anlamlar yüklediği
E) Yenilikleri sorguladığı

3. Sanat alanında olgunlaşma, oturma diye bir şey vardır kuşkusuz. Yine de insan genç yanını, sivri yanını yitirmemeli hepten.

Bu parçada geçen “sivri yanını yitirmemek” sözüyle, anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnatçı kişiliğinden ödün vermemek
B) Yaratma gücünü sürekli kılmak
C) Genel tutum ve davranışların dışında kalmak
D) Yaşamı iyimser bir bakış açısıyla yansıtmak
E) İşinde kararlı ve titiz davranmak

4. Kendisini önceden tanıyan pek çok kişi, kitabını okuduktan sonra onun dünya görüşünden yeterince yararlanamamış olmanın üzüntüsünü yaşadı. Bu açıdan bakınca çoğu kişi için o, hoyrat ellerde kırılıp gitmiş nadide bir Çin vazosu sayılabilir.

Bu parçadaki altı çizili sözle, sözü edilen yazarla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uğradığı haksızlıklarla sarsıldığı
B) Düş kırıklığına uğradığı
C) İlgisizlikten ötürü yaşama küstüğü
D) Değerinin yeterince anlaşılamadığı
E) Hayatı boyunca hep acılar çektiği

5. Halkımız günlük konuşmalarda, insana özgü bir çok durumu, “kulak” sözcüğüyle kurulan sözsel bağdaştırmalarla anlatmıştır. Söz gelimi, söylenecek sözü, gelecek haberi dikkatle bekleyenler için kulağı delik; belli etmemeye çalışarak I
dinleyenler için kulak kabartmak; bir söze önem vermeyen- II
ler, bir sözü dinlemeyenler için kulak asmamak; rahatını kaçı- III
ran bir haber işitenler için kulağına kar suyu kaçmak; başına IV
gelen işten ötürü unutamayacağı bir ders alanlar için de

kulağına küpe olmak deyimini kullanmaktadır.

V

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin kendinden önce verilen açıklaması yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Anılarımı yazmaya karar verdiğimde dolaşmış iplik yumağı- nın iplerini çözmek için çocukluğumun geçtiği bu semti ve bu yöreyi gezme gereği duymaya başladım.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşanan gerçekleri birer birer gün ışığına çıkarmak
B) Unutulan bazı olayları geçmişe doğru giderek anımsamak
C) Geçmişin ilginç anlarını zihinde canlandırmak
D) Geçmişe farklı bir gözle bakmak
E) Mutsuzluğa yol açan nedenleri anlamaya çalışmak

7. Öyle kitaplar var ki okuyanın iç dünyasını allak bullak eder, onu soruların ağına düşürür.

Bu cümlede geçen "soruların ağına düşürmek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın duygu ve düşünce dünyasını zenginleştirmek
- B) İnsanın her şeyden kuşku duymasına yol açmak
- C) İnsanda hayatı sorgulama isteği uyandırmak
- D) İnsanın içinden geçenleri olduğu gibi ortaya koymak
- E) İnsanı, altından kalkamayacağı güç bir durumda bırakmak

8. Ben roman okumakla başımdan geçmemiş olayları da yaşamış gibi olurum. Kendimi başkalarının yerine koyarım. Ömrüne bin bir kişinin yaşayışını eklemek ve bununla zenginleşmek dururken daracık bir yaşayışa sıkışıp kalmayı seçenlerden niye olayım?

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendini sürekli aşma çabası içinde olmak
- B) Hayatını başkalarının deneyimleriyle zenginleştirmek
- C) Başkalarının düşüncelerini, yaşamlarını merak etmek
- D) Kendini başka insanlara yakın hissetmek
- E) Çevresindekilerin iç dünyasını anlamaya çalışmak

9. Şunu açıkça söyleyeyim: Yaşamım boyunca verdiğim mücadeleye seyirci kalıp beni "donkişotluk" yapmakla suçlayanların beni geç de olsa anlamaları benim için mutluluk verici bir olaydır.

Bu parçada geçen "donkişotluk yapmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sınırsız bir hayal gücüne olmak
- B) Yaşamdan ne beklediğini bilememek
- C) Her konuda açık yüreklilikle davranmak
- D) Olaylardan aşırı ölçüde etkilenmek
- E) Gereği yokken kahramanlık göstermeye kalkışmak

10. Günümüzde birçok romancı, geçmiş yüzyılları şimdiye aktarmaya çalışmakta yani tarihi, roman konusu yapmaktadır. Bu duruma diyecek bir sözüm elbette olamaz fakat televizyon dizileri ile popülerlik kazanan "tarih sarayımız"ın bir tek "harem" kapısı yok. Benim anlamakta zorlandığım, neden biri bu kapıdan girdi diye diğer romancılar da hemen o kapıya üşüşüyor? "Sultanlar, cariyeler, gözdeler..." havada uçuşuyor, kapanın elinde kalıyor. Oysa bir romancı "harem" kapısı dışında, tarihe delikler açma becerisine sahip değilse tarihin o karanlık dehlizlerine, odalarına girmemeli.

Bu parçada geçen "tarihe delikler açma becerisine sahip değilse" ifadesiyle sözü edilen romancıların hangi yönü eleştirilmiştir?

- A) Gerçekleri olduğu gibi yansıtmaya güçlerinin zayıflığı
- B) Tarihe farklı yaklaşımlarla bakabilme yeteneklerinin eksikliği
- C) Harem hayatını, yalan yanlış bilgilerle aktarmaları
- D) Televizyon dizileri için romanlar kaleme alıyor olmaları
- E) Roman kurgularının tarihi anlatacak kadar başarılı olmaması

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili söz anlamca ötekilerden farklıdır?

- A) Arkadaşıyla konuşurken baltayı taşa vurmuş.
- B) Müdür, toplantıda pot kırmış, sözü hemen çevirmiş.
- C) Bir gaf yapmış olacak ki kulaklarına kadar kızardı.
- D) Bu yaramaz çocuk, yine ne çamlar devirmiş?
- E) Söyledikleriyle yaşlı adamın bam teline basmış.

1. Türk romanında gerçek konuşma Hüseyin Rahmi ile başlar. Onda her tip insan ve her çeşit konuşma vardır. Hüseyin Rahmi'nin büyük gücü, tip yaratmayı bilmesidir. O, halkımızı ve hayatımızı tanıyan yazarlardandır. Tüm bunların yanında en önemli özelliği edebiyatımıza sokağı sokan sanatçı olarak anılmasıdır.

Bu parçada geçen "edebiyatımıza sokağı sokan sanatçı" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Geniş halk kitlelerine seslenmeyi amaçlamak
- B) Kalemini, sokağın yaşantısını anlatmanın aracı kılmak
- C) Yaşamı bütün zenginlikleriyle yansıtmak
- D) Yapıtlarında halkın hoşlanacağı konuları seçmek
- E) Yaşadığı ortamı yazıya dönüştürmek

2. Bu yazarımızın anı kitabı, bir kez okuduktan sonra diğer kitaplarının arasında yerini unutan kimselerde iz bırakmayacak, onu sindire sindire okuyup satırlarının altını çizenlerde ise sayfaların yankısı yıllarca devam edecektir.

Bu cümledeki "sayfaların yankısı yıllarca devam edecektir" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sınırlı bir okur kesimine seslenmesi
- B) İnanırcılıktan uzak olması
- C) Okur üzerinde etkisinin kalıcı olması
- D) Olumlu bir izlenim uyandırması
- E) Tekrar okuma isteği doğurması

3. Bilmem ama onun için sakalı ele vermiş, ---- diyorlar.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse altı çizili deyim, açıklanmış olur?

- A) bu yaşa gelmiş, hâlâ bir şey öğrenememiş,
- B) başlangıçta çok iddialıymış, daha sonra yetersizliğini anlamış,
- C) bilmediği işlere, yetkisi dışındaki konulara karışmıyormuş,
- D) birilerinin emrine girmiş,
- E) birilerinin koruyuculuğu altına girmiş,

4. Bireylerin ya da toplum içinde bir kesimin yoksulluğu ile ilgileniyoruz. Bütünün yoksulluğu üzerinde durmuyoruz. Açlığa, kursağın açlığına önemli diye bakıyoruz da daha büyük bir açlık olan ve ne kadar aç olunursa o kadar tok olduğu sanılan kafa açlığına dönüp bakmıyoruz bile.

Bu parçadaki altı çizili sözle eleştirilen durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düşünmemekten kaynaklanan tutarsızlık
- B) Bilimsel konulara karşı duyulan ilgisizlik
- C) Kavrama ve anlama çabasındaki yetersizliğe duyarsızlık
- D) Kitap okuma oranındaki düşüklük
- E) Eğitim - öğretim düzenindeki bozukluk

5. Bu yazar, iyi romancı kimliğine sahip. Kimi anlatım ve yazım yanlışları, önemsiz kurgu kusurları olsa da romanın atlanamaz adları arasında yer edinmiş, saygınlık kazanmış biri.

Bu parçada geçen "romanın atlanamaz adları arasında yer edinmek" sözüyle yazarla ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farklı bir yöntemle roman yazdığı
- B) Önemli romancılardan biri olduğu
- C) Yazdığı her romanla kendini aştığı
- D) Romanlarında ilgi çekici konuları ele aldığı
- E) Kusurlarını gizlemeyi başaramadığı

6. Denemelerinizin tümünde henüz yolunu bulamamış bir şairin yüreği çarpıyor. İç dünyanızdaki duygusal ve düşünsel birikim, şiir sanatının tekniği ve incelikleriyle birleştiği zaman bugünkü denemelerinizden çok daha güzellerini yazabileceksiniz.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amacına ulaşamamak
- B) Yöntemini belirleyememek
- C) Ne anlatacağına karar verememek
- D) Eksiklerini giderememek
- E) Söyleminde inandırıcı olamamak

Sözcükte Anlam

7. Düşünce illetinden (!) kurtulabilmek için elinden geleni yapan, neredeyse beynini tırnaklarıyla kazımakta olan bir ülkede, düşünce ürünleri oluşturabilmek çok güç bir iş.

Bu cümlede geçen "beynini tırnaklarıyla kazımak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaratıcı düşünceye sahip olamamak
- B) Düşünceyi suç olmaktan çıkarmamak
- C) Zararlı olabilecek düşüncelerden kaçınmak
- D) Düşünceye karşı amansız bir savaşa girmek
- E) Düşünce özgürlüğüne izin vermemek

8. Haldun Taner ince bir alay, yarım bir gülümsemeyle; birtakım kuruntularımızın, zayıflıklarımızın, yanlışlarımızın altını çizer.

Bu cümlede geçen "altını çizmek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir konuda düşüncesini açıkça belirtmek
- B) İnanıncı gerekçeler ortaya koymak
- C) Bir durumun önemini belirtmek, üzerine dikkati çekmek
- D) Bir sözü söylemekten sakınmamak
- E) Sözün tutarlı ve mantıklı olduğunu ortaya koymak

9. Edebiyat cambazları, yeteneksizliğe sanat cilası vurma konusunda ne denli ustalarsa "pazarlama" işinde de öylesine beceriklidirler. Bu alanda her birinin kendine özgü özel yöntemleri vardır. Ancak bir ortak nokta olarak hepsi de üçüncü sınıf eleştirmenleri, edebiyat simsarlarını avlamaya çalışır, övgüler yaptırırlar kendileri için.

Bu parçadaki altı çizili sözle parçada eleştirilen kişilerin hangi özelliği anlatılmak istenmiştir?

- A) Sanatsal niteliksizliği göz boyayarak örtmek
- B) Üstün yaratıcılık özelliği bulunmamak
- C) Bir şeyi yapma gücünden yoksun olmak
- D) Gerçekleri söylemeyip başkalarını aldatmak
- E) Gerekli bilgi ve anlama konusunda yetersiz olmak

10. Dillerinin altında buzdan bir hançer taşıyan insanlar vardır. Sinek gördü mü kaçırmayan kurbağa gibi onlar da avlarını görmeyiversinler, hızla çıkarırlar dillerini, yanlarındaki insanları en zayıf anlarında yakalarlar. Zımpara kâğıdı gibi kullanırlar yüreklerini.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koşullarından şikâyet etmeyi alışkanlık hâline getirme
- B) Kendi kendine zarar verdiğinin farkında olmama
- C) İnsanları ilk fırsatta incitmekten kaçınmama
- D) Çevrelerinde fark ettikleri yanlışlıklardan yakınma
- E) Eleştirmekten ve eleştirilmekten hoşlanmama

11. Kimi zaman soyut kavramların görünür kılınması amacıyla bunların somut sözcüklerle dile getirildiği görülür. Buna "somutlaştırma" adı verilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "somutlaştırma" yapılmıştır?

- A) Beni karşısında görünce ağlamaya başladı.
- B) Çocukluğumda neler yaşadığımı bugün gibi hatırlıyorum.
- C) Göğse yükselen uzun servilerin altında otururduk.
- D) Arkadaşın, sınavlardan yüksek not alınca bu sıralar havalara uçuyor.
- E) Yün çorap giymekle ayaklarımı biraz olsun sıcak tutabiliyorum.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde doğadan insana aktarma yapılmıştır?

- A) Bu koskoca şehirde açlıktan ölecek değilim ya!
- B) Onlar gittikten sonra her yer tenha kaldı.
- C) Eleştirilere aldırıyor, hep pişkin davranıyor.
- D) Ölünceye kadar hır gür içinde mi yaşayalım?
- E) Bir hırçın rüzgâr, etekleri uçurup duruyor.

1. Öyle sanatçılar vardır ki gerek çağa ve gerekse bağlı olduğu sanat akımına imzasını atmıştır. Realizm denince aklımıza hemen Flaubert geliyor, Victor Hugo ve romantizm birlikte hatırlanıyor. Bu tür sanatçılar herkesi kendilerine benzetmişlerdir ama kendi kendilerine benzerler sadece.

Bu parçadaki altı çizili sözle sanatçıların anlatılmak istenen özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendi alanında ün yapmak
B) Yeni bir yöntem başlatmak
C) Öncü ve özgün olmak
D) Var olan yönelimi sürdürmek
E) Yaptıkları beğenilen biri olmak

2. Dakikalarca süren alkışın ardından perde kapanınca sahnenin arkasına, bu gösteriye emek ve yürek verenleri kutlamaya gittim. Hepsinin soluğu var bu olayda. Tomurcuğun çiçeğe dönüşmesini kutluyorlar şimdi.

Bu parçada geçen "tomurcuğun çiçeğe dönüşmesi" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir iş için çok emek harcanması
B) Çalışmaların güzel bir sonuç vermesi
C) Çekilen sıkıntıların sona ermesi
D) Ortaya çıkan ürünün sıradan olması
E) Başarının herkesçe paylaşılması

3. Bireyin psikolojisini toplum gerçeğinden koparıp ayıramazsınız. İnsan, yaşadığı toplumun acılarına, umutlarına kayıtsız kalamaz. Herkes, kendinden ayrı, kendi dışında fakat kendisinin de bir parçası olduğu toplumun alın yazısı hakkında belli bir duygu taşır. Türkçedeki ---- deyiimiyle bireyle toplum arasındaki ilişki pek güzel somutlaşır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki deyimlerden hangisinin getirilmesi uygundur?

- A) etle tırnak gibi
B) içli dışlı olmak
C) içtikleri su ayrı gitmemek
D) canciğer kuzu sarması
E) kambarsız düşün olmaz

4. Halkımız, günlük konuşmalarında deyimlere geniş yer verir. Söz gelimi içten sevmek, tüm sevgisini vermek anlamında gönül bağlamak; birini kendine âşık etme durumuna

I
gönlünü avlamak der. Birine, temiz ve derin duygu içinde

II
bir iyilik yapmayı gönlünden kopmak; isteyip de elde edemediği şeye karşı isteğinin sürmesini gönlü kalmak sözle-

III
IV
riyle karşılar. Bir kimsenin gücenikliğini, uygun davranışlarla gidermeye çalışmanın karşılığı olarak da gönül vermek

V
deyimini kullanır.

Bu parçadaki numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Kimi yazarlar, eserlerinde insanları yattıkları yerden kaldırmayı amaç edinmişlerdir. Bana göre de böyle bir gaye içerisine girmek doğrudur.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal sorunlara ağırlık vermek
B) Toplumu bilinçlendirmeye çalışmak
C) Yerleşik zevkleri ve sanat anlayışlarını eleştirmek
D) İnsanların içinden geçenleri ortaya koymak
E) Kimsenin değinmeye cesaret edemediği şeyleri söylemek

6. Bu denemelerinizde şiirin ısıltıları var. Ama bu ısıltılar, şiir dilinden düzyazı diline kaydığınız zamanlar gölgede kalıyor. Şair kişiliğinizin izlerini taşıyan bu dizeler, küçük ayıklamalardan ve hafif bir makyaj yaptıktan sonra "şiir" adını almaya hak kazanabilir.

Bu parçada geçen, "hafif bir makyaj yapmak" sözüyle asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirsel bir hava kazandırmak
B) Uyak ve ses tekrarlarıyla ahenk sağlamak
C) Söz sanatlarından arındırmak
D) Yazım hatalarını gidermek
E) Gerçekleri değiştirerek aktarmak

7. Belli bir durumu veya olayı özetlemek, ilgi çekici bir şekilde ifade etmek için deyimlere başvururuz. "Yol" sözcüğü birçok deyimde geçmektedir. Örneğin, istenilen bir davranışı kabul etmek için "yola gelmek", bir meseleye çare bulmaya çalışmak için "yol aramak", birini hayatımızdan çıkarmaya çalışmak için "yol göstermek", görgüsüzce davranmak için "yol iz bilmemek", hemen herkesin girip çıktığı yer manasında da "yol geçen hanı" deyimlerini kullanırız.
- I
II
III
IV
V

Yukarıdaki altı çizili deyimlerin hangisi verilen anlamına uygun değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Çocukluğumdan beri düzenli bir şekilde kitap okurum. Her yaşıma kendine özgü kitaplarını okumuşumdur. Yazarların tarzlarını iyi bilirim. Bunca yılın birikimi sayesinde, bir kitabı okurken konu ve anlatımında kalem değişikliği yapabilmemiş mi, yapamamış mı yazar, hemen anlarım. Bu parçada geçen "kalem değişikliği yapabilmek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konu bütünlüğünü sağlayabilmek
B) Daha dikkatli ve titiz davranmak
C) Farklı türlerde başarı gösterebilmek
D) Yeni bir bakış açısı getirebilmek
E) Her yaşta okuyucuya seslenebilmek

9. Bir arkadaşımın bir dergide şiiri yayımlandı. Kendi şiirim yayımlanmış gibi sevindim. Şiiri okuyunca bu sevincim bir kat daha arttı; farklıydı, yeni bir sesteki şiiri. En güzeli de okuyanlar ben bu şiiri sanki yaşadım, diyordu. Sanırım çarpıcılığı da farklılığı da buradan kaynaklanıyordu.

Bu parçadaki altı çizili sözle şiirin anlatılmak istenen özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yapaylıktan uzak olması
B) Okurda gerçeklik duygusu uyandırması
C) Benzer duyguları etkileyici bir biçimde yansıtmaması
D) Yaşanmışlık izlenimi vermesi
E) Yerleşik şiir kalıplarının dışına çıkması

10. Siz, benim bu romanı çalakalem yazdığımı düşünüyorsanız aldanıyorsunuz.

Altı çizili sözün bu cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Biraz dinlenirsek işi daha kolay bitiririz.
B) Önüne konan yemeği soluk almadan yiyip bitirdi.
C) Onun için, çenesi düşük biri diyorlarmış.
D) Bu kitabı bitirince vakit geçirmeden ikincisine başlayacağım.
E) Köşe yazarları, bu konuda durmadan, gelişigüzel yazılar yazıyorlar.

11. Ben de diğer insanlar gibi olmak isterdim. Ne var ki ben sağıra yatamıyorum. Alinganim, kırılğım. Her sözden bir şeyler çıkarmaya çalışıyorum. Bu da çoğu zaman olumsuz oluyor. Kendi kendime kuruntular icat ediyorum. Söylenen her sözün bana söylendiğini, yapılan her ima ile kastedilen kişinin ben olduğunu düşünüyorum. Ne yapayım, yanlış ama başka türlü elimden gelmiyor.

Kendisinden böyle söz eden bir kimseyi nitelendirmek için kullanabilecek en uygun söz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Havadan sudan konuşmayı seven
B) Havadan nem kapan
C) Pireyi deve yapan
D) Başkalarının yönlendirmesine açık olan
E) Sevincini ve öfkesini içine atan

1. Eleştiriye kapalı bir yazar olmadım hiçbir zaman. Yerinde yapılan eleştirilere kulak astım ve ben olmaktan çıkmadan yapmam gerekeni yaptım. Son yıllarda eleştiri yapacağım diye öyle haksızlıklar yapıyor ki kalem kırmayı düşünmüyorum değilim artık.

Yukarıdaki parçada yazar “kalem kırma” sözüyle aşağıdakilerden hangisini anlatmaya çalışmaktadır?

- A) Yazmayı bırakma
- B) Tarzını değiştirme
- C) Eleştirilere sert tepkiler verme
- D) Eleştirilere aldatmadan yazma
- E) Yazmaya bir süre ara verme

2. Yazmaya yeni başladım. Yıllardır tek hayalim bir kitap yazmaktı. Yeterli donanıma sahip olduğumu düşündüğüm an başlayacağım yazmaya. Şimdi ilk kitabım elimde. Şöyle bir okudum da temayı işlerken fark etmeden âdeta mendil üzerine ilmek ilmek kendimi işlemişim.

Yukarıdaki parçada “mendil üzerine ilmek ilmek kendimi işlemişim” sözüyle yazar aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemektedir?

- A) Dikkat çekici bir konu işlediğini
- B) Yaşamını kitabına yansıttığını
- C) Farklı karakterlere yer verdiğini
- D) Övgü alabilecek bir kitap yazdığını
- E) Yaptığı işi kendinin de beğendiğini

3. Günümüz okuru, eline aldığı eseri, etrafına toplanan kimse- lere sesli olarak okumuyor artık. Ya odasına çekilerek ya da koltuğuna kurularak okumayı tercih ediyor. Bu durum, kültü- rel şartların değişmesine ve teknolojik gelişmelere bağlanabi- lir. “Biz”in yerini “ben”in alması da bu değişmeyi hazırlayan koşullar arasında sayılabilir.

Bu parçada geçen “biz”in yerini “ben”in alması” sözüyle an- latılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bireyler arasındaki iletişimin kopması
- B) Başkalarını önemsememe tutumunun yaygınlaşması
- C) Çeşitli alanlardaki gelişmelerin birbirini etkilemesi
- D) Ailenin toplumsal bir birim olmaktan çıkması
- E) Toplumsal sorunların değil, bireysel sorunların öncelikli olması

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonundaki açıklama, cümledeki altı çizili sözle anlamca uyuşmamaktadır?

- A) Doğal çevreyi korumak için öncelikle hangi adımların atıl- ması gerektiği üzerinde duruldu. (nelerin yapılması)
- B) Bir süredir tartışılan bu konu artık sıcaklığını yitirmiş, yeni sorunlar ortaya atılmıştı. (önemini kaybetmiş)
- C) Yapılan bir yanlış, o güne dek yapılmış bütün doğruları yok etmişti. (ortadan kaldırmış)
- D) Yapılması düşünülen değişikliklerden, henüz kesinlik ka- zanmadığı için üstü kapalı bir biçimde söz etti. (tartışma- ya açık)
- E) Bu tür tatsız olaylar, kişilerin birbirine olan güveninin sar- ılmasına yol açar. (hoşa gitmeyen, can sıkıcı durumlar)

5. Uzun zamandır aynı yazarın eserlerini okuyorum. Bu yazarı okumaya başladığımda yazarın anlatımı dikkatimi çok çek- mişti. Bu nedenle ikinci bir kitabını daha okumaya karar ver- dim. Ardından üçüncü, dördüncü... Hangi kitabını okursam okuyayım yazar her seferinde dünyaya farklı bir pencereden bakmamı sağlıyor ve bu bana inanılmaz keyif veriyordu.

Yazar, “dünyaya farklı pencereden bakmamı sağlıyor” sö- züyle, sözünü ettiği sanatçının hangi özelliğini vurgula- maya çalışmıştır?

- A) Her seferinde ayrı bir konu seçtiğini
- B) Okurun bakış açısını zenginleştirdiğini
- C) İnsanlar üzerinde olumlu etkiler yarattığını
- D) Okuru deneyimlerinden yararlandığını
- E) Farklı ülkelerden ve insanlardan söz ettiğini

6. Kitapta, özellikle sonlara doğru yoğunlaşan bir hava var. Kimi zaman saçmalayan, serseri bir gemi gibi yalpalaya yalpalaya giden ama kimi zaman da deyim yerindeyse, ---- yerli yerin- de, etkili bir anlatımı var.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse düşünce farklı bir anlam kazanır?

- A) bam teline dokunan
- B) hedefi bulan
- C) taşı gediğine koyan
- D) tam on ikiden vuran
- E) insanı caneviden yakalayan

7. Tek kelimeyle anlatılabilecek bir kavramı birden çok sözcükle anlatmaya "dolaylama" adı verilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "dolaylama" yapılmıştır?

- A) Uzmanlar bazı çizgi filmleri şiddet içerikli oldukları için tavsiye etmiyor.
- B) Kelebeklerin zengin yaşam alanlarından biri olan Kaçkar Dağları âdetâ bir kelebek cennetidir.
- C) Piramitler ülkesine yaptığımız yolculukta Arapça bilmem, işimize çok yaradı.
- D) Gelişmiş ülkelerde sigarayı bırakma çalışmaları olumlu sonuçlar veriyor.
- E) Ardiç; keçi otlatılması, aşırı kesim ve ardiç kuşunun avlanması nedeniyle giderek yok olmaktadır.

8. Anadolu'nun küçük bir kasabasında bitirdim liseyi. Bitirdiğim yıl İstanbul'da bir üniversiteyi kazandım. Bu kasabadan ayrılacağım için hem mutluydum hem de hüznü. O koskoca şehirde nasıl yaşayacaktım, bunu düşünüyordum. İstanbul'a geldikten bir ay sonra bu kaygımda ne kadar haklı olduğumu gördüm. Ben buradaki insanlarla aynı yolda yürüyemiyordum.

Bu parçadaki "aynı yolda yürüyememek" sözü aşağıdakilerden hangisini karşılamaz?

- A) Hayata bakış açıları farklı olmak
- B) İletişim sağlayamamak
- C) Farklı zevklere sahip olmak
- D) Fikirlerde örtüşmemek
- E) Başkalarına güven duymamak

9. Şiirlerinde öyle ağız kalabalığı yapıyordu ki şiirden anlayan hiç kimse onun şiirlerini okumuyordu.

Bu cümledeki "ağız kalabalığı yapmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dizelerde argo kelimelerin yer alması
- B) İmgeli sözlere yer verilmesi
- C) Anlamdan yoksun olması
- D) İşlenen temaların aynı olması
- E) Gereksiz sözler içermesi

10. Türkçenin çağdaşlaşmasını isteyen herkes gibi ben de gözü-mü kırpmadan Türk gençlerinin, bilgi çağına uygun bireyler olarak yetiştirilmeleri gerektiği konusundaki yazınızın altına imzama atarım.

Bu cümlede geçen "altına imza atmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir düşüncüyü kanıta dayandırmak
- B) Bir şeyin gerçekleşmesine engel olmamak
- C) Bir konudaki düşüncüyü onayladığını belirtmek
- D) Düşüncenin özgürce dile getirilmesini savunmak
- E) Çağdaşlaşma konusunda duyarlı olmak

11. "Ailesinin karşısında bana söylediği ne varsa tam tersini ko-nuştu, anlayacağınız ----."

Bu cümle aşağıdakilerin hangisiyle sürdürülürse cümle-nin anlamı en uygun biçimde tamamlanmış olur?

- A) sözcükleri ağızda sakız gibi çiğnedi
- B) ağız eğdi
- C) ağız kalabalığı yaptı
- D) ağız değiştirdi
- E) ağız aradı

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "boş" sözcüğü "gereksiz, manasız" anlamında kullanılmıştır?**

- A) Evdeki boş su şişelerini çöpe attı.
- B) Bu saatten sonra ne söylersen söyle, boş benim için.
- C) Boş vakitlerini kitap okuyarak değerlendirmelisin.
- D) Salon o kadar büyüktü ki eşyalar yerleştirildiğinde dahi boş görünüyordu ortalık.
- E) Kitapta not alabilmemiz için boş sayfalar bulunuyordu.